

B-609

Seat No. _____

M. A. (Sem. II) Examination

March / April - 2014

Sanskrit : Paper - C. C. - 201

(Core Compulsory)

(१) कर्णभारम् (२) उरुभङ्गम्।

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

१ (अ) नीचेनाभांथी कोष्ठ पश्चिमे श्लोकोनो अनुवाद करो : ७

(१) अत्युग्रदीप्तिविशदः समरेऽग्रगण्यः

शौर्ये च संप्रति सशोकमुपैति धीमान्।

प्राप्ते निदाधसमये धनराशिरुद्धः

सूर्यः स्वभावरुचिमानिव भाति कर्णः॥

(२) यातः कृतार्थगणनामहमद्य लोके

राजेन्द्रमौलिमणिरञ्जितपादपद्मः।

विप्रेन्द्रपादरजसा तु पवित्रमौलिः

कर्णो भवन्तमहमेष नमस्कारोमि॥

(३) गुणवदमृतकल्पक्षीरधाराभिवर्षि

द्विजवर ! रुचितं ते तृप्तवत्सानुयात्रम्।

तरुणमधिकमर्थिप्रार्थनीयं पवित्रं

विहितकनकशृङ्गं गोसहस्रं ददामि॥

(४) शिक्षा क्षयं गच्छति कालपर्ययात्

सुबद्धमूला निपतन्ति पादपाः।

जलं जलस्थानगतं च शुष्यति

हुतं च दत्तं च तथैव तिष्ठति॥

(७) नीयेनाभांथी कोर्ष पशु ७ श्वोकोनो अनुवाढ करो : ७

- (१) रुधिरसरितो निस्तीर्यन्ते हतद्विपसंक्रमा
नृपतिरहितैः स्रस्तैः सूतैर्वहन्ति रथान् हयाः।
पतितशिरसः पूर्वाभ्यासाद् द्रवन्ति कबन्धकाः
पुरुषरहिता मत्ता नागा भ्रमन्ति यतस्ततः॥
- (२) शिरसि गुरुनिखातस्रस्तरकतार्द्रगात्रो
धरणिधरनिकाशः संयुगेष्वप्रमेयः।
प्रविशति गिरिराजो मेनिनीं वज्रदग्धः
शिथिलविसृतधातुर्हमकूटो यथाद्रिः॥
- (३) सौभोच्छिष्टमुखं महासुरपुरप्राकारकूटाङ्कशं
कालिन्दीजलदेशिकं रिपुबलप्राणोपहारार्चितम्।
हस्तोत्क्षिप्तहलं करोमि रुधिरस्वेदार्रपंकोत्तरं
भीमस्योरसि यावद ध विपुले केदारमार्गाकुलम्॥
- (४) छलबलदलितोरुः कौरवेन्द्रो न चाहं
शिथिलविफलशस्त्रः सूतपुत्रो न चाहम्।
इह तु विजयभूमौ द्रष्टुमधोधतास्त्रः
सरभसमहमेको द्रोणपुत्रः स्थितोऽस्मि॥

२ (अ) नीयेनाभांथी गमे ते ७ संदंर्भ आपी सभजवो : ७

- (१) ब्राह्मणेषूपदेशं करिष्यामि न क्षत्रियाणामिति।
(२) हतोऽपि लभते स्वर्गं जित्वा तु लभते यशः।
(३) हतेषु देहेषु गुणा धरन्ते।
(४) शुक्रः खलु मया वञ्चितः।

(७) नीयेनाभांथी कोर्ष पशु ७ ससंदंर्भ सभजवो : ७

- (१) दत्तमूलया इव मे प्राणाः।
(२) हा धिक् अयं मे द्वितीय प्रहारः।
(३) अहो वैरं पश्चात्तापः संवृत्तः।
(४) हन्न ! साक्षिमती खलु वञ्चना।

- ૩ કર્ણનું પાત્રાલેખન કરો. ૧૪
- અથવા
- ૩ 'ઊરુભંગ'ને આધારે ભાસની શૈલીના ગુણ-દોષ ચર્ચો. ૧૪
- ૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪
- (૧) કર્ણભારમ્ - શીર્ષક
(૨) કવચ-કુંડળ દાન પ્રસંગ
(૩) ભીમનું પાત્ર
(૪) યુદ્ધભૂમિનું વર્ણન.
- ૫ નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં ઉત્તર આપો : ૧૪
- (૧) કર્ણભારના મંગલશ્લોકમાં કયા દેવની સ્તુતિ છે ? તેમના કયા અવતારનો ઉલ્લેખ છે ?
(૨) પરશુરામનો બાહ્ય દેખાવ કેવો હતો ?
(૩) કર્ણની સાથળ કોણે કોરી નાખી ? તેનું નામ આપો.
(૪) કર્ણને આપેલ શાપની અસર વર્ણવો.
(૫) ઈન્દ્ર કર્ણને કેવા આશીર્વાદ આપે છે ?
(૬) ઈન્દ્રને કવચ અને કુંડળ આપવાની શલ્ય ના કહે છે ત્યારે કર્ણ શો જવાબ આપે છે ?
(૭) 'ઊરુભંગ' કૃતિની સ્થાપનામાં કોનો કોનો સંવાદ છે ?
(૮) દુર્યોધન કેવા ગુણો ધરાવે છે ?
(૯) દુર્યોધન દુર્જયને કેવો વ્યવહાર કરવા જણાવે છે ?
(૧૦) 'ઊરુભંગ' કૃતિ મહાભારતના કયા 'પર્વ' અને 'ઉપપર્વ'માંથી લીધેલ છે ?
(૧૧) ધૃતરાષ્ટ્રની આશ્વાસન સમયની પીડાનું વર્ણન કરો.
(૧૨) 'ઊરુભંગ' કૃતિનું ભરતવાક્ય નોંધો.